

# Noorusmaamälestus

Tahaksin meenutada üht Kassaris asunud kooli, mis kandis Käina Kõrgema Algkooli nime, ja õpetajat Elise Leske. Nimetatud kool asutati selleks, et valmistada ette kõrgema astme koolidesse astujaid, sest tolleaegse neljaklassilise algkooli lõpetanuil oli raske edasi õppima saada. Kool oli kahe klassiga (V, VI), õpetati ka inglise keelt.

Kassari külameeste aktiivse abi ja materjaliga remonditi kohapeal mõisaaegne maja ja sellesse kohandati kaks klassituba. Esimese õpiaasta algus hilines mõnevõrra ja tööle hakkas vaid viies klass. Kes olid esimesed õpilased, pole mul õnnestunud teada saada, kuid koolis käidi Leult, Ühtrist ja igal pool Käina kandist.

Teisel aastal tulid õpetajateks August ja Elise Lesk. Viiendas klassis õpetas proua Lesk, andes lisaks muudele ainetele laulmist, mis on minule senini külge jäänud. Kuuendat klassi juhatas härra

Lesk, kes õpetas poistele ka puutööd.

Väga osavõtlikult suhtus Elise Lesk nendesse õpilastesse, kel oli majanduslikke raskusi. Ehkki perel oli kitsas korteris, kuhu pidid mahtuma kolm väikest last ja teenija, võtsid nad õpiajaks enda juurde tüdruku, kelle isa oli merel hukkunud. Oli rohkemgi neid, keda Lese-pere abistas.

Meile, õpilastele, nii mälestusväärsed päevad lõppesid 1927. aastal enne uue õppeaasta algust. Enam ei võimaldatud abielupaaril ühes koolis töötada. Elise Lesk kutsus veel õpilased kokku, soovitas ikka edasi õppida ja elutormides kindlaks jääda. Sel ajal läks kohustuslik algkool kuueklassiliseks. Õppeedukus nõrgenes, sest varem olid vanemates klassides õppinud vaid need, kes tingimata tahtsid õppida.

Leskede pere läks Kassari Paide. Ei pääsenud nemadki edaspidi eluvapustus-

test: tütre ootamatu surm, Augusti hukkumine õnnetusel. Ometi jätkus Elise Lesel veel 80-aastasena jõudu ja julgust ette võtta pikk reis Ameerikasse, kus elab ta poeg. Väikest kasvu, aga tugeva ja kindla tahtejõuga naisena on ta püsima jäänud. 1. mail täitub vanal õpetajal 95. eluaasta. Kui mul oli paar-kolm aastat tagasi võimalus temaga vestelda, oli ta väga liigutatud ja ütles lahkudes: «Nüüd oled sa mind viinud minu noorusmaale...»

Paljusid tema endistest õpilastest on elu manalasse murdnud või võõraile maile kandnud. Kuid meie, vähesed järelejäänud õpilased, saame vahel kokku ja nüüd tahame soovida Elise Lesele, et tema viiks oma 95. sünnipäeval hinges taas koos meiega noorusmaal olla.

Endiste õpilaste nimel

Albert MÄNS

---

## ÕNNITLEME

---